

Beleidsplan 2026-2030

de
Bosuil

gemeenschapscentrum van 'de Rand'

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Evaluatie uitdagingen vorig beleidsplan 2020-2025	5
3. Socio-Demografische Omgevingsanalyse	9
4. Input uit bevragingen.....	10
4.1 Bezoekersbevraging 2024	10
4.2 Huurdersbevraging 2024.....	12
4.3 Verenigingsbevraging 2023.....	13
4.4 Jongerenbevraging 2025.....	15
5. Resultaten van de participatiemomenten van de Stuurgroep.....	17
5.1 Sterkte en zwakte analyse - SWOT.....	17
5.2 Toetsingskader	18
5.3 Focuspunten.....	20
6. Uitdagingen: Externe factoren die impact hebben op de werking 2026-2030	22
7. Strategische doelstelling 1 – Gemeenschapscentra	25
8. Operationele doelstellingen (OD)	27
8.1 OD 1: Verenigingenondersteuning en vrijwilligerswerking	27
A. Continue werking: verenigingenondersteuning en vrijwilligerswerking	27
B. Proef- en leertrajecten: verenigingenondersteuning en vrijwilligerswerking	29
8.2. OD 2: Publiekswerking	32
A. Continue werking: Publiekswerking.....	32
B. Proef- en leertrajecten: Publiekswerking.....	34
8.3 OD 3: Nederlands leren, oefenen & gebruiken.....	36
A. Continue werking: Nederlands leren, oefenen & gebruiken	36
B. Proef- en leertrajecten: Nederlands leren, oefenen & gebruiken	38
Afstemming van de OD met het Meerjarenplan van de gemeente Overijse.....	41
Tot slot: Een veerkrachtige Bosuil in een veranderende context	42
9. Bijlagen	44
9.1 Toetsingskader	44
9.2 Omgevingsanalyse.....	44
9.3 Bezoekersbevraging	44
9.4 Huurdersbevraging.....	44
9.5 Verenigingsbevraging.....	44
9.6 Jeugdbevraging	44
9.7 Actieplan 2026	44

1. Inleiding

Met dit beleidsplan 2026–2030 bepaalt GC de Bosuil de koers voor de komende jaren. Het plan bouwt verder op een sterke basis van lokale verankering, samenwerking en gemeenschapsvorming, en vertaalt de opdracht van vzw 'de Rand' naar de specifieke context van Jezus-Eik en Overijse. GC de Bosuil wil in deze beleidsperiode een open en toegankelijke ontmoetingsplek blijven waar inwoners, verenigingen en partners elkaar vinden, zich welkom voelen en samen bouwen aan een verbonden gemeenschap.

Dit beleidsplan is tot stand gekomen vanuit een breed gedragen proces. De evaluatie van het vorige beleidsplan, de socio-demografische omgevingsanalyse, verschillende bevestigingen bij bezoekers, huurders, verenigingen en jongeren, en de participatiemomenten met de stuurgroep vormden samen het fundament voor de gemaakte keuzes. Deze input gaf niet alleen inzicht in sterktes en werkpunten, maar maakte ook duidelijk welke maatschappelijke evoluties en lokale dynamieken de werking van GC de Bosuil mee bepalen.

De context waarin dit beleidsplan wordt uitgerold, is sterk in beweging. Jezus-Eik en Overijse kennen een demografische groei en toenemende diversiteit, met een verjonging van de bevolking en een hoge mate van taaldiversiteit. Tegelijk zijn er belangrijke externe factoren die een impact kunnen hebben op de werking van het centrum, zoals infrastructuur- en wegenwerken, ruimtelijke ontwikkelingen in de dorpskern en wijzigingen binnen samenwerkingsverbanden. Deze realiteit vraagt om een beleid dat tegelijk stabiel en flexibel is: stevig verankerd, maar met voldoende ruimte om bij te sturen.

Vanuit deze context kiest GC de Bosuil bewust voor een beleidskader dat inzet op continuïteit én vernieuwing. De continue werking vormt het fundament van het centrum: een betrouwbare basis van verenigingenondersteuning, publiekswerking en taalstimulering die dagelijks bijdraagt aan ontmoeting en participatie. Tegelijk worden binnen dit kader proef- en leertrajecten opgezet die ruimte bieden om nieuwe methodieken te verkennen, in te spelen op veranderende noden en te leren uit de praktijk. Deze trajecten zijn geen losstaande projecten, maar maken integraal deel uit van de werking en worden stapsgewijs ontwikkeld en opgevolgd via jaarlijkse actieplannen.

De drie operationele doelstellingen van vzw 'de Rand', verenigingenondersteuning en vrijwilligerswerking, publiekswerking, en Nederlands leren, oefenen en gebruiken; vormen het inhoudelijke hart van dit beleidsplan. Voor GC de Bosuil worden deze doelstellingen lokaal vertaald en versterkt door duidelijke focuspunten, geformuleerd door de stuurgroep. Outreachend werken, het ondersteunen van het klassieke en nieuwe middenveld, het versterken van jongerenparticipatie en het inzetten op Nederlands als verbindende taal geven richting aan de keuzes die in dit plan worden gemaakt.

Met dit beleidsplan engageert GC de Bosuil zich om de komende jaren verder te bouwen aan een warme, inclusieve en veerkrachtige ontmoetingsplek. Een gemeenschapscentrum dat meebeweegt met zijn omgeving, dat inzet op samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid, en dat ruimte biedt aan ontmoeting, cultuur, taal en engagement. Zo

wil de Bosuil ook in de periode 2026–2030 een herkenbaar en gedragen huis van de
gemeenschap blijven, voor en door de inwoners van Jezus-Eik en Overijse.

2. Evaluatie uitdagingen vorig beleidsplan 2020-2025

Strategische doelstelling 2020-2025:

GC de Bosuil als actieve ontmoetingsruimte en broedplaats voor gemeenschapsvorming, vanuit een Nederlandstalige profilering, met impact op het sociale weefsel in Jezus-Eik en omgeving.

Operationele Doelstelling 1: Ondersteuning en samenwerking met doelgroepen en verenigingen

Uitdagingen uit de vorige beleidsperiode

- Jongeren structureel betrekken en nieuw publiek aantrekken.
- Verenigingen ondersteunen in verjonging en werving.

Evaluatie

GC de Bosuil evolueerde de afgelopen jaren naar een centrum dat sterker inzet op **ondersteuning van lokale verenigingen en doelgroepen**, eerder dan op een uitgebreid eigen cultureel programma. De eigen programmatie gebeurde in toenemende mate in **coproductie met partners, verenigingen en buurtscholen**, waardoor het lokale netwerk versterkt werd.

De **Chiro** kreeg bijkomende structurele ondersteuning via het wekelijks gebruik van twee polyvalente zalen en promotionele en technische ondersteuning bij evenementen zoals het Groepsfeest en de Mexicaanse avond.

GC de Bosuil organiseerde samen met de Kam en de Lijsterbes bovendien drie **vormingsmomenten voor verenigingen** met externe experts (vrijwilligerswerking, fun-factor, intergenerationeel leiderschap). De opkomst bleef beperkt, maar de thema's waren relevant en vormden een waardevolle aanzet tot verdere professionalisering.

Het culturele aanbod bleef gevarieerd, met meer aandacht voor **publiekstrekkers** en **kleinschalige projecten** die plaatsvonden in de patio of op externe locaties. Deze aanpak droeg bij tot het bereiken van een **nieuw publiek**, waaronder buurtbewoners die eerder niet betrokken waren bij het centrum.

Operationele Doelstelling 2: Gemeenschapsvorming met eigen programmering en coproducties

Uitdagingen uit de vorige beleidsperiode

- Een actieve rol opnemen in regionale samenwerkingsverbanden (IGS Druivenstreek, Huis van het Kind).
- De samenwerking met gemeente Overijse versterken, inclusief het luik taalpromotie.
- De Bosuil aantrekkelijker maken als ontmoetingsplaats (infrastructuur en uitstraling).

Evaluatie

GC de Bosuil speelde een **actieve trekkersrol binnen de regio Druivenstreek**. Het centrum was voortrekker van de werkgroep CC/GC. En actief vertegenwoordigd in werkgroepen rond *UiTPAS, communicatie* en het *UitMagazine*. De jaarlijkse **culturele seizoensbrochure** versterkte de zichtbaarheid van het gezamenlijke podiumaanbod met 5 andere CC/GCs.

Samen met het **Huis van het Kind** werden maandelijks een **baby- en peutercafé** georganiseerd. Deze initiatieven fungeerden als laagdrempelige ontmoetingsplekken waar Nederlands op een natuurlijke manier geoefend werd, en waar jonge (groot)ouders elkaar konden ontmoeten.

De samenwerking met de **gemeente Overijse** en de **bibliotheek** werd verder uitgebouwd.

Binnen de **dorpsraad** nam de Bosuil meer een ondersteunende, logistieke en communicatieve rol op, waardoor het eigenaarschap bij de verkozen leden werd versterkt. De gezamenlijke organisatie van het **Jesus-Eik Kermisweekend** bleef een vast moment van gemeenschapsvorming.

Gemiddeld werden jaarlijks **vijf familievoorstellingen** georganiseerd met een sterke publieksopkomst. In samenspraak met de directeurs van de buurtschooltjes werden **vijf schoolvoorstellingen** geprogrammeerd, aangevuld met het uitgebreide scholenaanbod tijdens de *Week van het Bos*, waarmee jaarlijks ongeveer 2000 jongeren bereikt werden.

Ook op vlak van **infrastructuur en uitstraling** werden belangrijke stappen in het centrum gezet. Naast talrijke minder zichtbare maar noodzakelijke ingrepen, werden de expozone, twee vergaderlokalen en de toog in de theaterzaal vernieuwd.

In de **externe communicatie** werd ingezet op duidelijke communicatie met led-schermen in het centrum, meer betaalde en aantrekkelijke sociale media en zichtbare banners in het straatbeeld, waardoor het centrum aan herkenbaarheid won.

Operationele Doelstelling 3: Taalpromotie in alle onderdelen van de werking

Uitdagingen uit de vorige beleidsperiode

- Communicatie segmenteren en anderstaligen gericht aanspreken.
- Nieuw publiek bereiken.
- De Bosuil profileren als interculturele ontmoetingsplaats.

Evaluatie

De Bosuil versterkte haar rol als **taalstimulerende ontmoetingsplek**. De *Café Combinne*-werking van de donderdag voormiddag groeide uit tot een structureel succes met gemiddeld twintig deelnemers per week. In 2024 werd ook een avond *Café Combinne* opgestart met gemiddeld een 8-tal deelnemers. Het maandelijkse *baby- en peutercafé* bood oefenkansen Nederlands in een informele sfeer. Nieuwe initiatieven zoals *Conversatie in de Keuken* en *Koken met Nederlands* werden positief onthaald, maar waren niet duurzaam genoeg om verder te zetten in 2025.

De **taaliconen** werden systematisch toegepast in de vormingsbrochure en lesgevers kregen een **opleiding Talige Begeleidershouding**, wat bijdroeg aan een toegankelijke en inclusieve aanpak. Een talige begeleidershouding is mensen begeleiden mét aandacht voor taal, zodat Nederlands spreken vanzelfsprekender, veiliger en rijker wordt.

Het **vormingsaanbod** groeide aanzienlijk, met per semester meer dan dertig cursussen en workshops op diverse tijdstippen. De **deelname van anderstaligen steeg** en de omzet van de vormingen werd vergelijkbaar met die van de podiumprogrammatie. De regionale verspreiding van de brochure zorgde voor een breder en meer divers publiek, met een mooie mix van Nederlandstaligen en anderstaligen.

Tijdens het Jezus-Eik Kermis weekend werd een grote communicatieve inspanning gedaan om de **expatgemeenschap te bereiken** met de Flashbackparty. De Bosuil werd omgetoverd tot een nostalgische dansclub en lokale Dj's speelden hits uit de 80-90 en 00s. In 2025 konden we bijna 400 deelnemers registeren waaronder een aanzienlijk aantal niet-Nederlandstaligen.

Operationele Doelstelling 4: Efficiënt gebruik van middelen en gezond werkklimaat

Uitdagingen uit de vorige beleidsperiode

- Betere samenwerking tussen stuurgroep, team en partners.
- Systematischer plannen, minder ad-hoc beslissingen.

Evaluatie

In de **stuurgroep** van GC de Bosuil werd actief ingezet op een representatieve adviesraad met een goede mix van leeftijden, gender en lokale betrokkenheid.

Het **Bosuilteam** werkte efficiënt, met een duidelijke taakverdeling en regelmatige overlegmomenten. Wekelijkse teamvergaderingen, subteamvergaderingen en maandelijkse gebouwinspecties droegen bij tot een gestructureerde werking en een positieve werksfeer.

De samenwerking tussen **team, stuurgroep en partners** werd verder geprofessionaliseerd. Er werd bewuster gepland en minder ad hoc beslist, wat leidde tot een meer duurzame inzet van middelen en een verhoogde kwaliteit van uitvoering.

Conclusie

Het beleidsplan 2020–2025 van GC de Bosuil legde een stevige basis voor **duurzame gemeenschapsvorming** en **lokale verankering**. De Bosuil evolueerde tot een plek waar samenwerking, taalbevordering en ontmoeting elkaar versterken.

De **blijvende uitdagingen** liggen in:

- het structureel betrekken van jongeren en het aantrekken van nieuw publiek,
- de blijvende verjonging en versterking van verenigingen,
- het verder profileren van de Bosuil als **inclusieve, Nederlandstalige ontmoetingsplek**,
- het waarborgen van een **gezonde balans** tussen het werk en de vrije tijd voor de teamleden

Deze inzichten vormen mee het fundament voor het **beleidsplan 2026–2030**, waarin GC de Bosuil haar rol als open, verbindende en veerkrachtige ontmoetingsplek verder kan uitbouwen.

3. Socio-Demografische Omgevingsanalyse

Demografie	2020	2024
Bevolkingsaantal gemeente Overijse	25.400	26.000 (6000 Jezus-Eik)
Aantal 0-17 jaar	21,4 %	25%
Aantal 65+	20%	26%

Demografische trends:

- Bevolkingsgroei in Jezus-Eik (+5%) en Overijse (+5,4%) tussen 2014-2024.
- De regio wordt jonger en meer divers, vooral onder kinderen en jongeren.
- Aandeel bevolking van niet-Belgische herkomst stijgt, vooral in jongere leeftijdsgroepen.

Taal en integratie:

- In Jezus-Eik en Overijse groeit het aandeel inwoners met een andere moedertaal dan Nederlands.
- In Overijse heeft 52% Nederlands als moedertaal
- In het basisonderwijs spreekt 47% van de kinderen thuis geen Nederlands.

Sociaal-economische situatie:

- Gemiddeld belastbaar inkomen in Overijse is hoog (€26.475 per inwoner), wat wijst op een welvarende gemeenschap.
- Lage werkzoekendengraad (3,9% vs. 6,3% in Vlaanderen).
- Kansarmoede-index is laag (2,2 vs. 12,1 in Vlaanderen).
- Toch zijn er signalen van kwetsbaarheid, zoals een relatief hoog percentage gezinnen met schooltoeslagen in het basisonderwijs (16,1%).

Politieke en bestuurlijke context:

- De coalitie in Overijse bestaat uit OV2002-N-VA-CD&V en DynamiekVoorOverijse.

Relevantie om mee te nemen in dit plan voor GC de Bosuil:

- **Taal en diversiteit:** Aandacht voor meertaligheid in het programma (activiteiten in meerdere talen, NT2-ondersteuning).
- **Jongeren en gezinnen:** blijven inzetten op jonge gezinnen en kinderen, gezien de jonge demografie.
- **Inclusie en participatie:** Aandacht voor nieuwkomers en niet-Nederlandstaligen om hen te betrekken bij de activiteiten in en rond het centrum.

4. Input uit bevestigingen

4.1 Bezoekersbevestiging 2024

In het najaar van 2024 voerde GC de Bosuil een uitgebreide bezoekersbevestiging uit bij zijn publiek. Met deze bevestiging wilden we inzicht krijgen in het profiel, de tevredenheid en de verwachtingen van onze bezoekers. Meer dan 300 respondenten namen deel, wat een representatief beeld biedt van het huidige publiek en hun beleving van het gemeenschapscentrum.

De resultaten bevestigen dat GC de Bosuil sterk gewaardeerd wordt voor zijn gevarieerd aanbod, klantvriendelijkheid en de warme sfeer. **Bezoekers geven gemiddeld 8,4 op 10 voor hun totale ervaring.** Tegelijk tonen de antwoorden waar groeikansen liggen: betere communicatie over het aanbod, comfort en toegankelijkheid van de infrastructuur, en de ontmoetingsfunctie van de cafetaria.

Deze inzichten vormen mee een belangrijke basis voor het meerjarenbeleid van de Bosuil. Ze helpen om gericht te werken aan een toegankelijk, gastvrij en toekomstgericht gemeenschapscentrum, met aandacht voor communicatie, comfort en verbinding tussen mensen.

1. Communicatie & Bereikbaarheid van Informatie

Bevestigingen uit de bevestiging:

- Informatiekanalen die het meest gebruikt worden: *seizoensbrochure Cultuurbrochure Druivenstreek* (58,8%), de website (27,2%) en de nieuwsbrief (31,9%).
- Slechts 3% bezoekt de website wekelijks, meer dan de helft (52,5%) slechts enkele keren per jaar.
- Enkele respondenten vinden dat events te laat worden aangekondigd en dat de website soms onduidelijk werkt.

Focuspunt:

- Optimaliseren van de website.
- Tijdige communicatie over aanbod.

2. Activiteitsaanbod

Bevestigingen:

- Hoogste interesse voor meer concerten (35,2%), cabaret/comedy (21,9%), films (20,9%) en theater (18,9%).
- 25,9% vindt dat het aanbod nu al evenwichtig is.

- Gemiddelde score voor aanbod: 8,2/10.

Focuspunt:

- Behouden van het brede aanbod
- Bijkomende aandacht voor families, jongeren en culturele diversiteit.

3. Comfort, Infrastructuur & Bereikbaarheid

Bevindingen:

- Comfort in de theaterzaal scoort relatief lager (gemiddeld rond 7-8/10), met opmerkingen over stoelen en zichtlijnen.
- Bereikbaarheid en vooral **parkeerproblemen** komen vaak terug in de open antwoorden.
- Netheid en personeel worden zeer positief beoordeeld (8,4/10 en 8,7/10).

Focuspunt:

- Verbetering van zitcomfort (investering 2027), zichtlijnen en parkeerfaciliteiten (zie MasterPlan Jezus-Eik).

4. Cafeteria & Ontmoetingsfunctie

Bevindingen:

- Cafeteria wordt zeer vaak bezocht (90% bezoekers), maar krijgt gemengde feedback. Positieve opmerkingen over sfeer, maar ook klachten over prijzen, gastvrijheid en beperkte toegankelijkheid.
- GC de Bosuil wordt sterk gewaardeerd als ontmoetingsplek, meer dan 80% is het eens/helemaal eens met stellingen rond gezelligheid en warm onthaal.

Focuspunt:

- Open communicatie houden met de uitbaters van de cafeteria en hierbij het belang van GC als een open ontmoetingsruimte benadrukken i.p.v. enkel restaurantfunctie.

5. Publiekswerking & Inclusie

Bevindingen:

- De meeste bezoekers zijn 55+ (59% is ouder dan 55 jaar).
- Jongeren zijn ondervertegenwoordigd.
- UiTPAS-gebruik is hoog (55,9%), maar gebruikers ervaren soms problemen bij de toepassing van kortingen.

Focuspunt:

- Jongere doelgroepen en gezinnen sterker aantrekken.
- UiTPAS-systeem volledig integreren en gebruiksvriendelijk maken.

4.2 Huurdersbevraging 2024

Om de kwaliteit van de zaalverhuur en dienstverlening van gemeenschapscentrum de Bosuil blijvend te verbeteren, werd in 2024 een huurdersbevraging georganiseerd. Via een online evaluatieformulier werden huurders bevraged over verschillende aspecten van hun ervaring: van het eerste contact en de administratieve afhandeling tot de technische ondersteuning, infrastructuur, cafetariawerking en algemene tevredenheid.

In totaal namen 59 huurders deel aan de bevraging. De resultaten tonen een zeer hoge algemene tevredenheid: **bijna alle onderdelen scoren gemiddeld boven de 4,5 op 5, en 100% van de respondenten zou De Bosuil aanbevelen aan anderen.** Tegelijk kwamen uit de open antwoorden waardevolle verbeterpunten naar voren rond infrastructuur, communicatie en dienstverlening. Waar mogelijk werd er onmiddellijk aan de slag gegaan met de suggesties en verbeterpunten.

1. Sterktes die behouden moeten blijven

Uit de resultaten blijkt dat huurders erg tevreden zijn over:

- **Klantvriendelijkheid en eerste contact** (gem. 4,73/5).
- **Duidelijkheid van contract en factuur** (gem. 4,66–4,71/5).
- **Prijs-kwaliteitverhouding** wordt als sterk ervaren (4,63/5).
- **Netheid van de zaal** scoort ook hoog (4,59/5).
- 100% van de respondenten zou de Bosuil aanbevelen

Deze elementen moeten geborgd blijven door blijvende investering in servicegericht personeel, transparante communicatie en regelmatige schoonmaak.

2. Verbeterpunten volgens de bevraging

Uit de open antwoorden en detailcijfers komen een aantal duidelijke werkpunten naar voren:

Infrastructuur & uitrusting

- **Akoestiek en materiaalproblemen:** vooral in het jeugdlokaal (ruis op microfoons, lawaai van ventilatie, slechte afsluitbaarheid) en verouderde apparatuur zoals versterker/PA.

- **Gebruiksvriendelijkheid van materiaal:** schermen niet compatibel met alle laptops, soms ontbreekt handleiding.
- **Inkomhal en look:** verouderde indruk, regelmatig waterinsijpeling.

Verwarming & luchtkwaliteit

- Regelmatig klachten over **koude zalen, tocht en ontoereikende verwarming.**
- **Luchtkwaliteit in vergaderzalen** kan beter (CO2-meters lopen snel op, ramen niet altijd te openen, p.13–14).

Cafeteria

- Dienstverlening scoort het laagst (4,37/5).

3. Conclusie:

Waar mogelijk werd onmiddellijke actie ondernomen (ventilatie, verwarming, akoestiek, klein elektronische hulpmiddelen)

Er wordt in de volgende beleidsperiode verder geïnvesteerd in:

- algemene uitstraling van het gebouw,
- energiezuinig, gezonde luchtkwaliteit,
- blijven moderniseren van technisch materiaal,
- Kwaliteitsafspraken met uitbater

4.3 Verenigingsbevraging 2023

De verenigingsbevraging bood waardevolle inzichten in de actuele noden en verwachtingen van het lokale verenigingsleven. De resultaten bevestigen de centrale rol van de Bosuil als ondersteunings- en ontmoetingscentrum, maar tonen tegelijk aan dat verdere ondersteuning nodig is op vlak van vrijwilligerswerking, communicatie, infrastructuur en samenwerking.

Deze input vormt de basis voor de uitwerking van de meerjarenplanning binnen OD1: het versterken van verenigingsleven, participatie en gemeenschapsvorming. De voorgestelde actielijnen vertalen de bevindingen naar concrete acties rond vrijwilligersbeleid, promotie, dienstverlening, netwerking en inclusie.

Zo kan de Bosuil haar positie als spil in het lokale verenigingsleven verder verankeren en bijdragen aan een duurzaam, divers en dynamisch gemeenschapsweefsel in Overijse.

1. Vrijwilligers & ledenwerving

- Moeilijkheden om **nieuwe leden** en bestuursleden te werven, mede door vergrijzing, individualisering en concurrentie met andere verenigingen.
- Nood aan **ondersteuning in communicatie en promotie**, vorming rond vrijwilligers aantrekken, en netwerken om mensen te vinden.

2. Promotie & zichtbaarheid

- Grote vraag naar **meer promotionele ondersteuning** via de kanalen van de Bosuil (website, sociale media, affiches, Blink, etc.).
- Vereisten om activiteiten beter te koppelen aan **lokale netwerken, scholen en gemeentelijke communicatie**.
- Visualiseren en duidelijk communiceren **welke promotiekanalen** er bestaan en hoe verenigingen die kunnen inzetten.

3. Infrastructuur & toegankelijkheid

- Algemene tevredenheid is hoog (4,3/5), maar er zijn **verbeterpunten**:
 - rolstoeltoegankelijkheid uitbreiden,
 - online reservatiesysteem,
 - aanpak geluidshinder en verouderde infrastructuur (bv. dak).
- Nood aan duidelijke afspraken en voldoende technische ondersteuning bij activiteiten.

4. Samenwerking en netwerken

- Sterke behoefte aan **meer samenwerking tussen verenigingen** én met de Bosuil zelf.
- Verenigingen zien de Bosuil als spil om netwerken en gezamenlijke projecten te faciliteren.

5. Specifieke doelgroepen

- Verenigingen willen meer inzetten op **jongeren, diverse groepen** (anderstaligen, kansengroepen, mensen met beperking) en **senioren**.
- Nood aan praktische en inhoudelijke ondersteuning (subsidies, expertise, pedagogische begeleiding, vrijwilligersbestand gemeente-breed).

6. Bedreigingen en uitdagingen

- Belangrijkste bedreigingen:
 - tekort aan leden en vrijwilligers,
 - financiële draagkracht,
 - blijvend organiseren van activiteiten.
- Opvallend: **taaldiversiteit wordt nauwelijks als bedreiging gezien** door de verenigingen actief in de Bosuil. De meeste verenigingen hebben een zeer beperkte taaldiversiteit.

4.4 Jongerenbevraging 2025

In het voorjaar van 2025 organiseerde GC de Bosuil een jeugdbevraging bij jongeren tussen 14 en 25 jaar uit Overijse en omgeving. Met deze bevraging wilden we inzicht krijgen in hun leefwereld, interesses en noden rond vrije tijd, ontmoeting en betrokkenheid bij het gemeenschapscentrum.

In totaal namen 14 jongeren deel aan de enquête. Hun antwoorden geven een waardevol beeld van hoe jongeren vandaag hun vrije tijd beleven, welke drempels ze ervaren om naar de Bosuil te komen en welke thema's hen wél aanspreken.

De resultaten tonen dat jongeren vooral op zoek zijn naar creatieve en actieve ontspanning, laagdrempelige ontmoetingsplekken en communicatie op hun maat. Deze bevindingen vormen een belangrijke bouwsteen voor de meerjarenplanning van GC de Bosuil, waarin we inzetten op een open, participatief en aantrekkelijk aanbod voor en door jongeren.

Focuspunten uit de jeugdbevraging

1. Vrije tijd & activiteiten

- Grote interesse in creatieve en actieve workshops (sip & paint, dans, muziek).
- Jongeren hechten veel belang aan ontspanning en sociaal contact (films, concerten, shoppen, vrienden).
- Avond- en weekendactiviteiten zijn het populairst.

2. Plekken & ruimte

- Behoefte aan een "chillplek" om gewoon te hangen met vrienden (wifi, muziek, zetels).
- Vraag naar gratis of laagdrempelige sportmogelijkheden (basket, panna, beweegparcours).
- Natuur en buitenplekken zijn geliefd – jongeren willen meer activiteiten in het groen.

3. Jeugdhuis & jeugdvereniging

- Jeugdhuisen zijn weinig bekend; jongeren missen zichtbaarheid en toegankelijkheid.
- Behoefte aan meer creatieve activiteiten, optredens en eigen initiatief.
- Jeugdverenigingen kampen met lage zichtbaarheid en drempels rond sociaal netwerk.

4. Bekendheid & communicatie

- Jongeren kennen de Bosuil, maar komen er slechts sporadisch.
- Informatie bereikt hen onvoldoende (voorkeur voor **Instagram, TikTok, WhatsApp**).
- Nodig: snelle, visuele, participatieve communicatie (memes, reels, polls, jongerenambassadeurs).

5. Participatie & drempelverlaging

- Jongeren willen wel meedenken of iets organiseren, maar voelen zich vaak geen “organisator”.
- Ze hebben nood aan begeleiding (coach, buddy, promotieondersteuning).
- Kansen voor co-creatie met focus op dans, muziek, sport en feesten.

5. Resultaten van de participatiemomenten van de Stuurgroep

5.1 Sterkte en zwakte analyse - SWOT

De SWOT-analyse werd begeleid door stuurgroep lid Martijn Nillesen en is gebaseerd op de input uit de diverse werkgroepsessies en discussies met de **Stuurgroep**. SWOT staat voor *Strengths* (sterke kanten van de organisatie) *Weaknesses* (zwakte punten in de organisatie), *Opportunities* (kansen van buitenaf) en *Threats* (bedreigingen van buitenaf).

De focuspunten voor de beleidsperiode 2026-2030, gebaseerd op de SWOT-analyse van Bosuil: toegankelijk, dynamisch en toekomstgericht.

1. Verbetering van de infrastructuur

- De buitenkant aantrekkelijker maken door de ingang te moderniseren.
- Verouderde delen zoals de keukenzaal, vergaderruimtes en inkom renoveren.
- Een multifunctionele zithoek creëren.
- In de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst met de Gemeente de staat van de parking structureel laten verbeteren.
- De temperatuurregeling in de ruimtes optimaliseren voor een aangenaamere ervaring.

2. Uitbreiding en promotie van het aanbod

- De zichtbaarheid van de activiteitenagenda verhogen via gerichte promotie, sociale media en samenwerking met lokale partners.
- Het cultureel aanbod verder ontwikkelen, met een focus op eigen initiatieven en herkenbaarheid.
- Focus op thema “eenzaamheid” m.b.t. aanbod.
- Extra inzet voor doelgroep 30-55 jaar m.b.t. aanbod en communicatie. Voortzetten aanbod voor 55+.

3. Versterken van gemeenschapsvorming en inclusie

- Initiatieven opzetten die de integratie van anderstaligen bevorderen door interculturele activiteiten en samenwerkingen.
- De Bosuil nog sterker profileren als een ontmoetingsplek voor families.
- Het verenigingsleven ondersteunen en stimuleren.

4. Versterken van samenwerking en communicatie

- Een nauwere samenwerking aangaan met vzw de Rand en andere regionale culturele partners.
- De actieve stuurgroep verder ontwikkelen om me de doelstellingen te bereiken.

- Communicatie en promotie versterken door impactvolle campagnes en een betere online zichtbaarheid.

5. Duurzame werking en financiële stabiliteit

- De gevolgen van renovatiewerken en wegenwerken op de werking minimaliseren door een duidelijke langetermijnplanning.
- Investeren in extra personeel/uren of vrijwilligers om de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening te waarborgen.
- De unieke positie van GC de Bosuil beter omschrijven zodat de rol sterker kan ingevuld en erkend worden.

5.2 Toetsingskader

GC de Bosuil maakt gebruik van hieronder beschreven criteria waaraan acties en projecten worden getoetst. Dit kader is in 2014 tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de toenmalige Programmeringscommissie (nu Stuurgroep). Er is toen gezamenlijk bepaald, aan welke criteria een goed project dient te voldoen om gemeenschapsvormend te zijn. Het toetsingskader is ondertussen wat verfijnd aan de noden van vandaag. In de periode van het huidige beleidsplan zal de set criteria wel opnieuw tegen het licht gehouden worden om haar actualiteit en toepasbaarheid te verifiëren, te bevestigen en/of indien nodig te herbekijken.

Toetsingskader 2026-2030

Binnen de programmatie van de Bosuil voor de periode 2026-2030 staat **ontmoeting en gemeenschapsvorming** centraal. De activiteiten richten zich op een brede waaier van doelgroepen: baby's, peuters, kinderen, jongeren, jongvolwassenen, volwassenen in verschillende leeftijdscategorieën, anders actieven, senioren en expats.

Om dit te realiseren wordt samengewerkt met diverse partners zoals OCB, Neos, Okra, Kennisbeurs, Dorpsraad Jezus-Eik, NGZ, Stichting Zoniënwood, Gezinsbond, Repair Café, Gemeente Overijse, K&G en Avansa, evenals met vzw-partners zoals BVT, Brabantse Wouden, NatuurTalent en Sport & Opleiding.

Het aanbod bestaat uit een gevarieerde programmatie van evenementen, voorstellingen en vormingsmomenten. Enkele terugkerende activiteiten zijn de Jezus-Eik Kermis, Uilstekende Kunst, Bosuil StArt, Bosuil Buren Concerten en diverse muziekavonden voor verschillende leeftijdsgroepen, toonmomenten van cursisten, theatervoorstellingen voor kinderen en volwassenen, humoristische voorstellingen. Daarnaast worden ook de Dag van het Zoniënwood, de Eco-Dag, het Sinterklaasfeest, het Spocje kleuterkamp en de Paaseierenzoektocht georganiseerd met verschillende partners. Het aanbod wordt aangevuld door heel wat lezingen, vormingen en workshops.

Verder wordt het aanbod jaarlijks aangevuld door OCB-concerten, taalstages, zaalverhuur en laagdrempelige ontmoetingsinitiatieven waar Nederlands oefenen en gebruiken centraal staat zoals het baby- en peutercafé, Café Combinne en de Startbabbels.

Bij de keuze en beoordeling van deze initiatieven wordt een toetsingskader gehanteerd. Dit kader toetst af of een activiteit:

• ontmoeting stimuleert en gemeenschapsvormend is
• bijdraagt aan een bruisende ontmoetingsplek
• het lokale imago en de zichtbaarheid versterkt
• zorgt voor een duurzame, lokale verankering
• gebaseerd is op samenwerking en partnerschap
• lokaal (artistiek) talent ondersteunt
• laagdrempelig en toegankelijk is
• vertrekt vanuit herkenbaarheid
• nieuwe of vernieuwende elementen bevat
• bruggen slaat tussen Nederlandstaligen en anderstaligen
• een oefenkans Nederlands biedt
• een haalbare impact heeft op de workload van het team
• kostendekkend is
• middelen inzet in verhouding tot het resultaat

5.3 Focuspunten

In het voorjaar van 2025 hebben er 2 participatiemomenten plaatsgevonden met de Stuurgroep, gefaciliteerd door Marleen Platteau. Het doel van deze sessies was - op basis van de operationele doelstellingen van vzw 'de Rand'- gemeenschapsvorming actualiseren en herbekijken in relatie met een lokale/bovenlokale context die sterk veranderd is en daarom ook sterk bepalend is.

De drie operationele doelstellingen (OD) die in hoofdstuk 8 uitgebreid besproken worden vormen het inhoudelijke fundament van de werking van GC de Bosuil. Vanuit deze doelstellingen ontstaat een duidelijke nood aan lokale accenten en keuzes.

De zes focuspunten van de Stuurgroep zijn dan ook een rechtstreekse vertaling van deze operationele ambities naar acties die specifiek aansluiten bij de context van Jezus-Eik en Overijse.

1. Outreachend experimenteren met laagdrempelige activiteiten in wijken en buurten van Jezus-Eik

- Ontmoeting genereren tussen mensen in de wijken: d.w.z. naar de mensen gaan
- Meer inspelen op zichtbare beleving: "Bosuil gaat erop uit!"

2. Een brug slaan naar dorpsraad en gemeente Overijse in functie van afstemming en bevoegdheden

- Samenwerking en betrokkenheid verhogen
- De dorpsraad stimuleren om verenigingen te laten deelnemen aan hun vergaderingen (+ afvaardiging van de Bosuil of een ander centrum)
- Een brug slaan met een groots project ter gelegenheid van een festiviteit: fanfares en harmonieën (en/of zangkoren) samenbrengen voor een concert

3. Ontmoeting stimuleren voor en tussen alle generaties, voor individu en groep

- Ontmoeting vormt de basis van gemeenschapsvorming in GC de Bosuil. In de diverse en veranderende context van Jezus-Eik en Overijse zet het centrum bewust in op laag-drempelige ontmoetingsmomenten waar verschillende generaties, verenigingen en nieuwe inwoners elkaar op een natuurlijke manier kunnen ontmoeten.
- Dit gebeurt via intergenerationele activiteiten, wijkfeesten, buurtinitiatieven en open ontmoetingsmomenten zoals Café Combinne, Startbabbels en baby- en peutercafé, Repair Café en familieactiviteiten. Door te waken over toegankelijkheid in taal, kostprijs en nabijheid, en door ook actief aanwezig te zijn in de wijken, verlaagt GC de Bosuil de drempel tot deelname en versterkt het de verbondenheid in de lokale gemeenschap.

4. Het klassieke en het nieuwe middenveld ondersteunen op een meer gediversifieerde wijze

- Zorgen voor kruisbestuiving tussen verschillende verenigingen.
- bestaande verenigingen regelmatig bevragen, samen vergaderen en meer betrekken).

5. Het aanbod voor jongeren verhogen op een coöperatieve of co-creatieve wijze

- Samenwerken met jongeren, inspelen op jongerencultuur, muziek, influencers.
- Jeugd input geven, samen denken, samen doen.

6. Inzetten op het gebruik van de Nederlandse taal

- Verbinding maken tussen anderstalige bewoners van Jezus-Eik en Nederlandstalige vrijwilligers in alle leeftijdsgroepen.

6. Uitdagingen: Externe factoren die impact hebben op de werking 2026-2030

1. Sluiting Gemeentelijke Basisschool Jezus-Eik (GBSJE)

Een van de twee basisscholen in Jezus-Eik verhuist in februari 2026 naar Kamp Kwadraat (Terlanen). GBSJE was jarenlang een vaste partner voor de scholenwerking van de Bosuil (schoolvoorstellingen, zaalverhuur,...).

Hierdoor komt deze werking, het contact met de directie, de leerlingen en de ouders onder druk te staan. Er zullen dus een 100-tal kinderen en hun ouders zijn die we moeilijker zullen bereiken (programmatie, kampjes,...) door de locatieverandering. Er worden gesprekken gevoerd met het gemeentebestuur en de school om deze werking zoveel mogelijk veilig te stellen (inleg van schoolbussen, naschoolse opvang, jaarlijkse schoolfeestjes).

2. Renovatiewerken aan het dak door waterinsijpeling

De startdatum van de werken is nog onduidelijk en is al ettelijke jaren uitgesteld. Zaalverhuur en eigen programmatie wordt voorlopig nog niet aangepast. Eens de fases kenbaar zijn en de renovatiewerken beginnen, zal dit veel flexibiliteit van de werknemers en de gebruikers vragen. De grote schaal van deze renovatie zal dus ook een aanzienlijke logistieke en financiële impact hebben op het centrum en de gebruikers. Aanpak en oplossingen worden besproken met de centrale technische dienst en collega's uit de centra waar er al gelijkaardige werken op grote schaal werden uitgevoerd.

3. Werken aan de Ring

De werven aan het knooppunt Leonard, het Vierarmenkruispunt en de fietsbrug veroorzaken een aanzienlijke verkeerschaos ten zuidoosten van de Ring. De wisselende omstandigheden en verkeerssituatie kan nog enkele jaren aanhouden en bemoeilijkt de bereikbaarheid van ons centrum vanuit de omliggende randgemeenten (<30min regel om op de plaats van bestemming te geraken, komt in het gedrang).

4. Opstart werken Masterplan Jezus-Eik met WaWa-park

Het Masterplan Jezus-Eik is een ruimtelijk-ontwikkelingsvisie voor de dorpskern van Jezus-Eik, met de ambitie om het dorp te transformeren: leefbaarder, toegankelijk, groen en verbonden met het Zoniënwood. De "WaWa-site" (het voormalige terrein van caravanbouwer Louis Dombard) ligt langs de Kapucijnendreef en maakt een belangrijk onderdeel uit van dit Masterplan en wordt in een eerste fase aangepakt.

Deze werken worden in 2026 opgestart door de gemeente Overijse en de Werkvennootschap met in een eerste fase de aanleg van plantgoed in het park. De

aanleg van een nieuwe parking met 93 plaatsen t.h.v de huidige parking De Flos (Bosuilparking) zal waarschijnlijk pas voor 2027 zijn. De exacte timing van de verschillende fases is nog niet helemaal duidelijk maar gezien de Bosuil verbonden is aan deze site zal dit ook impact hebben op parkeergelegenheid en circulatie rond het centrum.

Volgende bedenkingen vanuit vzw de Rand werden eind 2025 aan de gemeente overgemaakt:

- Te weinig parkeergelegenheid in de buurt
- Beperkte verlichting op de site
- Moeilijke toegankelijkheid voor mindervaliden

Verder is er vanuit de Gemeente ook nog budget voorzien voor het bouwen van nieuwe Chirolokalen op de site. Eens dit voltooid is zal het wekelijkse gebruik van de polyvalente zalen hoogstwaarschijnlijk niet meer nodig zijn.

5. [Verzwakte werking Dorpsraad Jezus-Eik](#)

De dorpsraad van Jezus-Eik kampt al meerdere jaren met een structurele verzwakking van haar werking. De kerngroep telt momenteel vier actieve leden, wat een aanzienlijke daling betekent ten opzichte van eerdere jaren. Nieuwe leden- en vrijwilligerswerving verloopt moeizaam, waardoor de draagkracht en continuïteit van de dorpsraad onder druk staan.

Initiatieven zoals *Cultuur in je Buurt* in 2026 kunnen een positieve impact hebben op de zichtbaarheid en het ledenaantal van de dorpsraad. Daarnaast bieden de bijkomende communicatiemiddelen van de gemeente Overijse kansen om een breder en meer divers publiek te bereiken.

GC De Bosuil blijft een ondersteunende rol opnemen binnen de dorpsraad, met focus op logistieke, communicatieve en technische ondersteuning, en is maandelijks aanwezig op de algemene vergadering. Door het aanhoudende tekort aan actieve leden en vrijwilligers neemt GC De Bosuil, waar nodig, ook inhoudelijke en organisatorische taken over. Dit verhoogt de druk op de werking van het gemeenschapscentrum en zal binnen het kader van verenigingsondersteuning verder worden aangepakt in de komende beleidsperiode.

6. [Wegvallen IGS-coördinator Druivenstreek](#)

Het wegvallen van een IGS-coördinator in de Druivenstreek in november 2025 zou kunnen leiden tot een mix van organisatorische, strategische en operationele knelpunten: verlies van samenhang, vertraging van projecten, verzwakte samenwerkingsbanden en risico's voor subsidies en continuïteit.

Eind 2025 werd er een nieuwe vacature uitgeschreven voor deze functie.

7. Strategische doelstelling 1 – Gemeenschapscentra

Met haar eerstelijnswerking in de zes faciliteitengemeenten en in Jezus-Eik levert vzw 'de Rand' een actieve bijdrage aan het versterken van gemeenschapsvorming in de Vlaamse Rand en aan het leren, oefenen en gebruiken van het Nederlands, met aandacht voor de eigenheid van elk gemeenschapscentrum en het plaatselijke Nederlandstalige sociaal-cultureel weefsel.

De gemeenschapscentra van vzw 'de Rand' bouwen in de periode 2026–2030 verder op een robuuste en lokaal verankerde werking die in de zes faciliteitengemeenten en in Jezus-Eik stevig geworteld is. Deze **structurele werking**, gericht op gemeenschapsvorming, participatie en oefenkansen Nederlands, vormt het **fundament van de opdracht**. Ze garandeert stabiliteit, herkenbaarheid en continuïteit in de dienstverlening en maakt het mogelijk om dagelijks in te spelen op de noden van de lokale gemeenschap.

Vanuit deze sterke basis willen we in de komende beleidsperiode ook ruimte creëren voor **vernieuwing en leren**. Via **proef- en leertrajecten** verkennen we nieuwe methodieken, verdiepen we bestaande praktijken en spelen we in op maatschappelijke evoluties. Deze trajecten zijn geen aparte laag naast de reguliere werking, maar vormen er een **organisch onderdeel** van. Ze krijgen hun concrete vertaling in actieplannen die rekening houden met de lokale context, het tempo en de mogelijkheden van de teams.

Door de continue werking als stabiele kern te combineren met een lerende en vernieuwende aanpak ontstaat een **samenhangend beleidskader** waarin betrouwbaarheid en innovatie hand in hand gaan. Op die manier blijven de gemeenschapscentra van vzw 'de Rand' zowel een vaste waarde als een lerende organisatie binnen de Vlaamse Rand.

De keuze voor de proef- en leertrajecten is niet toevallig, maar sluit aan bij de omgevingsanalyse en de recente bevragingen die we uitvoerden. De sterke demografische dynamiek in de Rand, de hoge graad van taaldiversiteit en de nood aan toegankelijke oefen- en gebruikskansen Nederlands maken het noodzakelijk om te werken aan trajecten die drempels verlagen en participatie verbreden. De operationele doelstellingen die we in deze nota uitwerken, leggen elk een ander accent in deze brede opdracht.

Methodieken die we in onze gemeenschapscentra zo ontwikkelen en op punt stellen, kan de organisatie later verspreiden naar een ruimere regio. Zo dient onze eerstelijnswerking als laboratoriumruimte om de geslaagde experimenten nadien uit te dragen.

Binnen onze eerste operationele doelstelling (verder OD 1) staat de **ondersteuning van verenigingen** centraal. Het is duidelijk dat er in de Rand een brede nood bestaat aan versterking van dit veld. Hun werking is in deze specifieke context vaak kwetsbaar, en de mate waarin zij ondersteund worden, is mee bepalend voor de toekomst van het

vrijwilligerswerk in de regio. Daarom willen we in de eerste plaats inzetten op proef- en leertrajecten die zich richten op nieuwe vormen van verenigingsondersteuning en vrijwilligersbeleid, met het oog op verbreding en verduurzaming.

Om deze ambities waar te maken is, naast een nauwere samenwerking met andere lokale en bovenlokale actoren, de inzet van *ondersteuners op het terrein* een belangrijke hefboom. Zij kunnen als brugfiguren en procesbegeleiders bestaande en nieuwe verenigingen versterken, pilootprojecten opzetten, participatieve processen begeleiden en bijdragen aan de inhoudelijke verdieping en methodische documentatie van onze proef- en leertrajecten.

OD 2 bouwt verder op de ervaring van de centra in *publiekswerking*, maar plaatst daar nieuwe accenten naast. We willen trajecten ontwikkelen waarin doelgroepen zelf nog meer mee richting geven aan het aanbod. Op die manier kunnen we niet alleen de bestaande publiekswerking versterken, maar ook nieuwe groepen bereiken en betrekken bij de werking van de gemeenschapscentra.

Met OD 3 leggen we de nadruk op de afstemming van ons aanbod op het terrein van *Nederlands leren en oefenen*. De centra willen een rol spelen in het creëren van toegankelijke oefenkansen, in het bieden van een warm onthaal voor nieuwe inwoners en in het zoeken naar verbinding met partners die een rol spelen in de NT2-keten. Ook hier gaat het om een trajectmatige aanpak, die stapsgewijs wordt vertaald in concrete acties en meetbare indicatoren.

Voor GC de Bosuil krijgt deze strategische doelstelling een concrete vertaling in een lokaal verankerde eerstelijnswerking die inzet op ontmoeting, participatie en gemeenschapsvorming in Jezus-Eik en Overijse. Vanuit de continue basiswerking worden structureel partnerschappen uitgebouwd met lokale verenigingen, de dorpsraad en de gemeente, en wordt ingezet op outreachende initiatieven in wijken en buurten.

De strategische doelstelling wordt binnen GC de Bosuil zichtbaar gemaakt via terugkerende publieksmomenten, wijkgerichte initiatieven, samenwerkingen met lokale actoren en een laagdrempelig onthaal. Deze werking wordt jaarlijks opgevolgd aan de hand van indicatoren zoals het aantal samenwerkingen, het bereik van activiteiten en de participatie van diverse doelgroepen, zoals uitgewerkt in de lokale actieplannen.

8. Operationele doelstellingen (OD)

8.1 OD 1: Verenigingenondersteuning en vrijwilligerswerking

In de zes faciliteitengemeenten en in Jezus-Eik ondersteunt vzw 'de Rand' bestaande en nieuwe vormen van verenigen die bijdragen aan het versterken van de sociale cohesie. Hierdoor krijgen lokale verenigingen en initiatiefnemers meer inzicht in hoe om te gaan met talentdiversiteit en zetten ze stappen naar een taaltoegankelijk aanbod met meer oefen- en gebruikskansen Nederlands.

Met haar eerstelijnswerking in de zes faciliteitengemeenten en in Jezus-Eik bouwt vzw 'de Rand' dagelijks aan een sterk en duurzaam verenigingsleven. De **continue werking** vormt daarbij het fundament van het beleid: de gemeenschapscentra ondersteunen bestaande en nieuwe verenigingen, versterken het vrijwilligerswerk en zorgen voor continuïteit en stabiliteit in een steeds veranderende context.

Tegelijkertijd blijft er ruimte voor vernieuwing en leren. Vanuit deze stevige basis zetten de gemeenschapscentra in de beleidsperiode 2026–2030 **gerichte proef- en leertrajecten** op binnen de verenigingenondersteuning en vrijwilligerswerking. Deze trajecten zijn geen afzonderlijke laag, maar vloeien organisch voort uit de bestaande werking. Ze bieden ruimte om nieuwe methodieken te ontwikkelen, praktijken te verdiepen en in te spelen op evoluties in de samenleving.

A. Continue werking: verenigingenondersteuning en vrijwilligerswerking

Doelstelling en positionering

De gemeenschapscentra van vzw 'de Rand' vervullen een structurele opdracht in het versterken van het Nederlandstalige verenigingsleven in de Vlaamse Rand. Vanuit hun rol als **ondersteuningshuizen** bieden zij een **stabiele en toegankelijke werking** aan verenigingen die bijdragen aan ontmoeting, cultuurparticipatie en gemeenschapsvorming. De continue werking binnen deze doelstelling beoogt de **duurzaamheid, zichtbaarheid en samenhang** van het Nederlandstalige verenigingsleven te bevorderen.

De centra stellen infrastructuur ter beschikking voor repetities, vergaderingen en evenementen, bieden logistieke en communicatieve ondersteuning en delen kennis over organisatie, regelgeving en subsidiëring. Ze fungeren als **laagdrempelig aanspreekpunt** voor verenigingen en stimuleren samenwerking en uitwisseling tussen organisaties, zowel binnen de eigen gemeente als over de grenzen heen. Door hun aanwezigheid en deskundigheid bieden de gemeenschapscentra verenigingen **continuïteit en betrouwbaarheid** in een voortdurend evoluerende omgeving.

De resultaten van de verenigingenbevraging bevestigen deze structurele waarde. Verenigingen waarderen in het bijzonder de kwaliteit en betaalbaarheid van de

infrastructuur, de persoonlijke en toegankelijke aanpak van de medewerkers, en de mogelijkheid om hun activiteiten via het centrum te communiceren naar een breder publiek. De gemeenschapscentra profileren zich zoals **onmisbare partners** in het vrijetijds- en gemeenschapsweefsel van de Vlaamse Rand.

Binnen deze werking is er ook aandacht voor **vrijwilligers**. De centra werken nauw samen met vrijwilligers die actief zijn binnen de verenigingen en kunnen daarnaast rekenen op een groep geëngageerde personen die ondersteuning bieden bij specifieke projecten, publieksmomenten of reflectie over de werking. Hun betrokkenheid versterkt de **inbedding en gedragenheid** van de centra binnen de lokale gemeenschap.

Acties:

- De centra nemen initiatieven om *voorrang* te verzekeren en te verlenen aan lokale verenigingen, initiatiefgroepen en individuen én bevoorrechte partners voor de werking voor wat betreft het gebruik van de *infrastructuur* en de *logistieke ondersteuning*.
- De centra van vzw 'de Rand' ondersteunen de verenigingen en de culturele raden door hen te *informer en vorming* aan te bieden als antwoord op gedetecteerde noden en terugkerende vragen.
- De centra zetten in op het maximaal capteren van alle activiteiten van lokale verenigingen en initiatiefnemers met het oog op een optimale doorstroming van informatie over activiteiten naar de communicatiekanalen van de centra.
- De gemeenschapscentra gaan actief op zoek naar *nieuwe gemeenschapsvormende initiatieven* in de lokale gemeenschap en ondersteunen ze.
- De centra van vzw 'de Rand' bieden *(pro)actief ondersteuning* aan verenigingen en lokale initiatiefnemers bij het realiseren van hun activiteiten zowel binnen als buiten de muren van het centrum (=actieve receptiviteit).

Indicatoren:

- Het percentage gebruikte dagdelen door huurders uit cat. A en cat. B (*) bedraagt op jaarbasis minimaal 65% van de totaal gebruikte (**) dagdelen.
(*) Cfr art. 5 uit het huurreglement
(**) totaal gebruikte dagdelen exclusief de dagdelen die door vzw 'de Rand' gebruikt worden voor eigen activiteiten en intern overleg.
 De Bosuil verhuurd jaarlijk 65% van de beschikbare ruimtes aan huurders uit Cat A en B
- Er is tijdens de beleidsperiode 1 keer een bevraging van de verenigingen en culturele raden naar hun noden voor wat betreft informatie en vorming.
- De resultaten van elke bevraging zijn terug te vinden in een verzameldocument.

- De verenigingen en culturele raden uit de zes faciliteitengemeenten en Jezus-Eik kunnen jaarlijks minimum 2 info- of vormingssessies meemaken.
 - 🦉 De Bosuil is actief lid van het Ruimer Netwerk van de Gemeente (voorheen de leden van de Cultuurraad). De Raad komt 4x/jaar samen. Agendapunten zoals bevragingen kunnen aangereikt worden.
- De verenigingen krijgen maandelijks een digitaal formulier waarop ze de details van hun activiteit noteren. Verenigingen die niet reageren worden telefonisch gecontacteerd.
- Doorgegeven activiteiten worden minimaal in de Gemeenschapskrant, op de centrumwebsite en de UiTdatabank gepubliceerd.
 - 🦉 De Bosuil biedt ondersteuning bij de communicatie van verenigingen:
 - Poster op digitale wand
 - Flyer in folderrek
 - Mogelijkheid tot print flyers en posters
 - Vermelding op eigen website
 - Delen activiteiten op SoMe
 - Vermelding in verenigingsbrochure 'Verenigingen Actief in de Bosuil'. Gratis te verkrijgen in het centrum en 1X/jaar heruitgebracht.
- Er worden jaarlijks 3 nieuwe initiatieven ondersteund
 - 🦉 De Bosuil streeft ernaar om min. 3 nieuwe initiatieven te ondersteunen tijdens de beleidsperiode.
- De ondersteunde verenigingen zijn tevreden over de geboden ondersteuning. Dit blijkt uit evaluatieverslagen en een periodieke tevredenheidsenquête
 - 🦉 De Bosuil evalueert elk project of samenwerking samen met de partners. Hiervan worden verslagen gemaakt en gedeeld.

B. Proef- en leertrajecten: verenigingenondersteuning en vrijwilligerswerking

Doelstelling en positionering

De proef- en leertrajecten bouwen voort op de bestaande expertise van de gemeenschapscentra en hebben een dubbele ambitie: de huidige ondersteuning toekomstgericht houden én nieuwe vormen van begeleiding en samenwerking ontwikkelen die inspelen op veranderende noden in het verenigings- en vrijwilligerswerk. Ze vormen geen aparte laag, maar zijn verweven met de dagelijkse werking en versterken die via gerichte experimenten en leerervaringen.

De focus ligt op nabijheid en praktijkgericht werken. De centra willen niet alleen informeren of adviseren, maar actief meedenken en meewerken aan de ontwikkeling van verenigingen en vrijwilligersinitiatieven. Dat vraagt om een gerichte inzet van mensen en expertise — via eigen medewerkers, partners of andere veldactoren — om dicht bij de realiteit te werken, waar kansen en knelpunten zichtbaar worden.

De trajecten combineren de vernieuwing van bestaande ondersteuningspraktijken met het verkennen van nieuwe vormen van vrijwilligerswerking. Vrijwilligers worden daarbij gezien als bondgenoten: ze brengen inzichten, netwerken en energie aan die de verbinding met het lokale gemeenschapsleven verdiepen.

Krachtlijnen

Verenigingenondersteuning 2.0

- Ondersteuning op maat in verschillende levensfasen (opstart, groei, heroriëntatie, uitdoving).
- Begeleiding van nieuwe en hybride vormen van verenigen en burgerinitiatieven.
- Toeleiding naar het verenigingsleven als oefen- en gebruikskans Nederlands.

Vrijwilligersbeleid – breed benaderd

- Focus op vrijwilligers in centra én lokale gemeenschappen, niet enkel in verenigingen.
- Ruimte voor nieuwe profielen en flexibele engagementen.
- Actieve verbreding van instroomkanalen.

Verdiepende trajecten

- Taaldiversiteit in verenigingen en kansen voor Nederlands in de praktijk.
- Uitdooftrajecten: behoud van expertise en netwerken bij stoppende verenigingen.
- Taal als rode draad in verenigingen- en vrijwilligerswerk, via informele oefenkansen.

Partnerschappen

- Samenwerking met team taalpromotie van vzw 'de Rand' en relevante bovenlokale koepels, afgestemd op de lokale context.

Flexibiliteit en maatwerk

- Centra bepalen instapmoment en accenten volgens draagkracht en context.
- Verschillende interventieniveaus: informeren, begeleiden, verbinden, verdiepen.
- Praktijkervaringen worden bovenlokaal gedeeld en gebundeld.

Interventieniveaus en participatieladder

De rol van de gemeenschapscentra situeert zich op meerdere niveaus, afhankelijk van middelen, context en prioriteiten:

- **Informerenderend/faciliterend:** tools, inspiratie en verbinding.
- **Ondersteunend:** actieve begeleiding via trajecten, intervisie en vorming.
- **Stimulerend/verbindend:** initiatieven die samenwerking tussen actoren versterken.

Ondersteuning blijft realistisch en gedifferentieerd. Niet elke vraag kan in de diepte worden opgevolgd. Keuzes worden gemaakt op basis van vraag, zelfredzaamheid en verwachte

impact. Vanuit vzw 'de Rand' worden duidelijke prioriteiten gesteld, zodat ondersteuning selectief, strategisch en haalbaar blijft.

Deze aanpak sluit aan bij de participatieladder (informereren, consulteren, adviseren, coproduceren, cocreëren). Afhankelijk van maturiteit en positie wordt ingezet op een passend niveau van betrokkenheid, met respect voor autonomie én samenwerking.

Meerjarenstappenplan

Dit beeld visualiseert een meerjarig groeipad waarin proef- en leertrajecten zich stap voor stap ontwikkelen: van het scherpstellen van strategische noden en het opstarten van gerichte experimenten, over uitvoering, kennisdeling en verdieping, tot structurele verankering en opschaling. Door gefaseerd te werken, ervaringen te bundelen en partnerschappen uit te bouwen, groeien tijdelijke trajecten uit tot duurzame praktijken die richting geven aan toekomstige beleidskeuzes.

Indicatoren

- Aantal vormings-, netwerk- en intervisiemomenten voor verenigingen.
- Aantal begeleide casussen door verenigingenondersteuners.
- Instroom van vrijwilligers via niet-klassieke kanalen.
- Aantal nieuwe of hybride vormen van verenigen en vrijwilligerswerk, met gedocumenteerde leeropbrengsten.
- Aantal kennisdelingsmomenten met inhoudelijke medewerkers van de centra.

Voor de proef- en leertrajecten worden de algemene indicatoren verder geconcretiseerd in de jaarlijkse actieplannen, aangezien deze trajecten stapsgewijs worden ontwikkeld en bijgestuurd op basis van de resultaten en opgedane ervaring.

Operationele doelstelling 1 (OD 1) in relatie tot de focuspunten van de Stuurgroep:

OD 1 – Verenigingenondersteuning en vrijwilligerswerking benadrukt het belang van sterke lokale netwerken, actieve receptiviteit en het ondersteunen van buurtinitiatieven. Vanuit deze logica groeide de nood aan meer outreachend werken en een intensere samenwerking met dorpsraad en buurtcomités. Dit wordt weerspiegeld in de focuspunten *“Bosuil gaat erop uit”*, *“Bruggen slaan met dorpsraad en gemeente”* en *“de vrienden van de Bosuil”* waar gemeenschapsvorming vanuit de basis centraal staat.

8.2. OD 2: Publiekswerking

De gemeenschapscentra van vzw 'de Rand' bieden een lokaal ingebedde werking aan die inzet op sociale cohesie, ontmoeting en participatie. Ze realiseren een gedragen en toegankelijk programma dat aansluit bij de lokale context en dat kansen biedt om Nederlands te leren, te oefenen en te gebruiken.

A. Continue werking: Publiekswerking

Doelstelling en positionering

De gemeenschapscentra van vzw 'de Rand' realiseren een **kwaliteitsvol en publieksgericht cultureel aanbod** dat de **Nederlandstalige aanwezigheid in de Vlaamse Rand versterkt en verankert binnen het lokale gemeenschapsleven**. De publiekswerking vormt een **vaste pijler van de continue werking** en draagt rechtstreeks bij aan de doelstelling om ontmoeting, cultuurparticipatie en gemeenschapsvorming te bevorderen binnen een sterk evoluerende context.

Het programmatiebeleid van de centra vertrekt vanuit een **inhoudelijke visie op kwaliteit, toegankelijkheid en spreiding**. Deze visie beschouwt **kwaliteit** als de mate waarin het aanbod aansluit bij de leefwereld en verwachtingen van het publiek, **toegankelijkheid** als het actief wegwerken van drempels zodat iedereen kan deelnemen aan het Nederlandstalige gemeenschapsleven, en **spreiding** als het zorgen voor een gevarieerd en evenwichtig programma dat verschillende soorten activiteiten brengt.

De programmatie van de centra omvat een gevarieerd en evenwichtig aanbod dat alle leeftijdsgroepen aanspreekt, met bijzondere aandacht voor kinderen, jongeren en senioren, in lijn met de beleidsmatige prioriteit om deze doelgroepen actief te betrekken bij het Nederlandstalige cultuur- en gemeenschapsleven. Het aanbod wordt waar mogelijk zinvol aangevuld met samenwerkingen met lokale verenigingen, culturele actoren en bovenlokale

partners. Zo ontstaat een **samenhangend aanbod** dat verankerd is in de lokale realiteit en bijdraagt aan de bredere culturele dynamiek van de Vlaamse Rand.

De publiekswerking steunt op **professionele programmatie-expertise**, maar wordt ingebed in een participatief kader. De **stuurgroepen** spelen hierin een adviserende rol: zij helpen de centra bij het aftoetsen van publieksnoden, het bewaken van de lokale relevantie en het versterken van de band met de gemeenschap.

De centra zorgen ervoor dat hun **reguliere aanbod toegankelijk is voor inwoners die het Nederlands niet als thuistaal hebben** en werken **drempelverlagend** door het gebruik van taaliconen, heldere communicatie en door de activiteiten te positioneren als een oefenkans Nederlands. Hierdoor maken ze het Nederlandstalige aanbod toegankelijk en uitnodigend voor een breed publiek, zonder de eigen identiteit of doelstelling te verliezen.

Een blijvend aandachtspunt is de **structurele borging van de middelen** die nodig zijn om deze programmatie kwalitatief en continu te kunnen realiseren. De stijgende kosten voor artistieke producties, technische ondersteuning en publiekswerking vereisen een realistisch financieringskader.

Acties:

- De centra van vzw 'de Rand' stellen in samenspraak met de stuurgroepen een *divers en toegankelijk programma* met activiteiten samen dat gericht is op ontmoeting.
- De centra ontwikkelen en formuleren een specifiek aanbod voor *kinderen*.
- De centra organiseren een specifiek aanbod voor jongeren (*tieners*).
- De centra ontwikkelen en formuleren een specifiek aanbod voor *senioren*.
- De centra maken hun reguliere aanbod toegankelijk. Ze werken drempelverlagend voor *mensen die het Nederlands niet als thuistaal hebben*.
- De centra organiseren en ondersteunen initiatieven in *samenwerking* met lokale verenigingen en organisatoren.
- De centra verruimen hun aanbod voor hun publiek door deel te nemen aan *bovenlokale* projecten.

Indicatoren:

- De centra bieden samen gemiddeld 500 activiteiten per jaar in eigen beheer of in samenwerking aan.
Met hun eigen activiteiten en activiteiten in samenwerking bereiken ze jaarlijks minimaal 34.000 mensen.
 De Bosuil biedt gemiddeld 200 activiteiten per jaar aan voor 8000 deelnemers
- De centra bereiken gemiddeld 7.000 leerlingen met hun aanbod aan schoolvoorstellingen en educatieve activiteiten.

De centra organiseren 90 schoolvoorstellingen en educatieve activiteiten.

De centra organiseren 70 andere activiteiten en evenementen voor kinderen en jongeren

 Er komen gemiddeld 2000 leerlingen per jaar naar de Bosuil voor de schoolvoorstellingen per graadklas en het ruimte aanbod voor kleuters en lagere schoolkinderen voor de Week van het Bos.

- 5 centra ontwikkelen een online, offline of hybride aanbod voor jongeren.

 De Bosuil organiseert gemiddeld 10 activiteiten per jaar specifiek voor jongeren via jongerenpodiumprogrammatie, workshop en vormingsaanbod en het uitbouwen van de Bosuil StArt.

- Gemiddeld 35 activiteiten per jaar zijn specifiek gericht op senioren (inclusief intergenerationele activiteiten en projecten).

De centra organiseren, waar de nood wordt gedetecteerd, een opleiding computervaardigheden specifiek voor senioren, complementair aan het bestaande aanbod.

 De Bosuil blijft ook de komende jaren inzetten op een gevarieerd aanbod van workshops en vormingsaanbod overdag voor anders actieven en dit voor een democratische prijs. De gemeente Overijse vult dit aan door een uitgebreide podiumprogrammatie en aanbod gericht op het dichten van de digitale kloof.

- We ontsluiten/omkaderen de relevante voorstellingen uit het reguliere aanbod met taaliconen, vertaalde korte inhoud en toeleiding via de anderstalige pagina's van de website.
- In 35 % van de activiteiten van de centra werken we samen met een of meerdere lokale verenigingen of actoren.

 Momenteel heeft de Bosuil ongeveer 20% samenwerkingen. Door het hoge aantal vormingen en workshops, gegeven door lokale partners, daalt dit aantal procentueel. Jaarlijks zijn er wel een 40-tal samenwerkingen.

- 7 centra zijn partner in een bovenlokaal project.

 De Bosuil is lid van **Projectvereniging Vrijetijdsregio Druivenstreek** (IGS Druivenstreek): vzw 'de Rand' is via GC de Bosuil (en GC de Kam en GC de Lijsterbes) vertegenwoordigd in het intergemeentelijke samenwerkingsverband Druivenstreek. De focus van dit netwerk is het efficiënter en effectiever aanpakken van gedeelde culturele en maatschappelijke uitdagingen voor de regio en het draagvlak te verbreden.

B. Proef- en leertrajecten: Publiekswerking

Doelstelling en positionering

Naast het vaste aanbod zetten de gemeenschapscentra actief in op het ontwikkelen van nieuwe initiatieven in overleg met inwoners, verenigingen en andere lokale partners. Daarbij vertrekken we niet vanuit vooraf vastgelegde formats, maar vanuit wat mensen zelf belangrijk vinden: hun noden, interesses, ideeën en drempels.

We maken ruimte voor trajecten op maat van specifieke publieksgroepen. In deze trajecten wordt gezocht naar vormen die beter aansluiten bij de lokale realiteit: ze kunnen plaatsvinden op andere tijdstippen, op een andere locatie of via een aangepaste aanpak.

De centra **proberen stap voor stap nieuwe werkvormen uit**, toetsen ze af in de praktijk en sturen bij waar nodig. Zo ontstaan initiatieven die inspelen op actuele thema's, lokale verhalen of specifieke doelgroepen, zonder het bestaande aanbod te verdringen.

Deze nieuwe trajecten worden ontwikkeld **in nauwe samenwerking met lokale partners en deelnemers**, zodat het aanbod herkenbaar en toegankelijk blijft voor een breed publiek. Op die manier verlagen de centra de drempel tot deelname en creëren ze kansen voor ontmoeting, betrokkenheid en het gebruik van het Nederlands.

Deze manier van werken versterkt het vernieuwend vermogen van de gemeenschapscentra. Ze kunnen beter inspelen op wat lokaal leeft en blijven tegelijk trouw aan hun kerntaak: het verbinden van mensen en het bevorderen van gemeenschapsvorming in de Vlaamse Rand.

Meerjarig stappenplan

Dit beeld verbeeldt een gefaseerde, lerende aanpak waarin gemeenschapscentra stap voor stap evolueren van verkennen naar verankeren. Vertrekkend vanuit informele contacten en een scherp oog voor lokale noden worden kleinschalige, cocreatieve experimenten opgezet met specifieke publieksgroepen. Die experimenten krijgen ruimte om te groeien, worden voortdurend geëvalueerd en bijgestuurd, en verbinden zich gaandeweg met het bredere

aanbod en externe partners. Zo ontstaat een duurzame manier van werken waarin leren, verbreden en delen hand in hand gaan, en praktijkervaringen uitgroeien tot overdraagbare inzichten.

Indicatoren:

- Aantal drempelverlagende initiatieven die tot extra participatie leiden.
- Aantal publiekssegmenten bereikt via niet-regulier aanbod (bv. mensen die voorheen niet participeerden).

Voor de proef- en leertrajecten worden de algemene indicatoren verder geconcretiseerd in de jaarlijkse actieplannen, aangezien deze trajecten stapsgewijs worden ontwikkeld en bijgestuurd op basis van de resultaten en opgedane ervaring.

Operationele doelstelling 2 (OD 2) in relatie tot de focuspunten van de Stuurgroep:

OD 2 – Publiekswerking legt de nadruk op een divers, toegankelijk en doelgroepgericht programma. De ambitie om ontmoeting te stimuleren tussen verschillende generaties en publieksgroepen, leidt rechtstreeks naar de focuspunten “*Ontmoeting stimuleren voor en tussen alle generaties*” en “*Aanbod voor jongeren versterken in co-creatie*”. Deze focuspunten concretiseren de doelstelling om het aanbod zowel dichterbij de inwoners te brengen als mee vorm te geven met de doelgroepen zelf.

8.3 OD 3: Nederlands leren, oefenen & gebruiken

Vzw 'de Rand' leidt doelgroepen in de zes faciliteitengemeenten en in Jezus-Eik toe naar een aanbod op maat dat hun participatie bevordert, hen kansen biedt om Nederlands te leren, te oefenen en te gebruiken, en hen helpt deel uit te maken van het lokale sociaal weefsel.

A. Continue werking: Nederlands leren, oefenen & gebruiken

Doelstelling en positionering

De gemeenschapscentra van vzw 'de Rand' vervullen een ondersteunende en verbindende rol in het versterken van de kennis en het gebruik van het Nederlands in de Vlaamse Rand. De continue werking richt zich op het uitbouwen van een toegankelijk en samenhangend aanbod dat inwoners in contact brengt met de Nederlandse taal, zowel in formele als in informele leersituaties.

In samenwerking met het Agentschap Integratie en Inburgering, de centra voor volwassenenonderwijs en lokale partners zorgen de centra voor een vlotte toeleiding van nieuwkomers en cursisten naar het bestaande taalaanbod. Daarnaast **ontwikkelen en organiseren de gemeenschapscentra zelf ook oefen- en gebruikskansen Nederlands,**

waarbij taalverwerving wordt gekoppeld aan ontmoeting, cultuur, jeugd- en vrijetijdsactiviteiten.

De werking steunt op een structurele samenwerking met partnerorganisaties, een herkenbare communicatie en een laagdrempelige dienstverlening. Op die manier dragen de gemeenschapscentra bij tot een taalstimulerende omgeving die het gebruik van het Nederlands bevordert, de integratie van nieuwe inwoners ondersteunt en het Nederlandstalige gemeenschapsleven in de Vlaamse Rand versterkt.

Acties

- De gemeenschapscentra van vzw 'de Rand' nemen samen met het Agentschap Integratie en Inburgering en de CVO's een actieve rol op in het organiseren van *intakegesprekken* voor nieuwkomers, met het oog op een vlotte doorverwijzing naar aanbod in de buurt
Dit wordt georganiseerd door de Gemeente Overijse
- De centra creëren een stimulerende leeromgeving door hun *infrastructuur* systematisch open te stellen voor de organisatie van lessen Nederlands voor anderstaligen.
Dit wordt georganiseerd door de Gemeente Overijse
- De centra bouwen een kwalitatief *oefenkansenbeleid* voor *kinderen* uit, dat taalontwikkeling en participatie combineert.
- De centra ontwikkelen specifieke activiteiten voor *volwassen* anderstaligen, gericht op het versterken van hun taalvaardigheid in informele contexten.
- De centra nemen een actieve rol op in de *toeleiding* van cursisten Nederlands en deelnemers aan oefenkansen Nederlands naar hun *cultuuraanbod*, in samenwerking met Centrum voor Volwassenonderwijs (CVO) en het Agentschap Integratie en Inburgering (AII).
- De centra versterken de *toegankelijkheid van hun reguliere aanbod* voor anderstalige inwoners door structurele drempelverlaging en aangepaste communicatie.
- De centra zetten in op een warm en doelgericht *onthaal* van nieuwkomers, door de ontwikkeling van een onthaalpakket dat hen begeleidt naar relevante activiteiten en netwerken.
Dit wordt georganiseerd door de Gemeente Overijse

Indicatoren:

- 60 activiteiten per jaar voor anderstalige kinderen.
7 meerdaagse activiteiten per jaar.
🦉 De Bosuil organiseert geen activiteiten specifiek voor anderstalige kinderen. Wel worden er 2 taalkampjes per jaar georganiseerd in de Bosuil. Verder geloven we dat bijna al onze familie-activiteiten (20 per jaar) en het kleuterkampje Spocje een oefenkans Nederlands zijn.
- Jaarlijks worden 200 oefenkansactiviteiten voor volwassenen georganiseerd.

🦉 Bijna het volledige aanbod van de Bosuil is een oefenkans Nederlands (zie veelvuldig gebruik van taaliconen, laagdrempelig vormingsaanbod)

- 16 toelidingsactiviteiten per jaar.

🦉 Er is een nauwe samenwerking tussen de begeleiders van de startbabbels, Café Combinne en het baby- en peutercafé in de Bosuil. Bij de start van het nieuwe cultuurseizoen en bij de lancering van de vorming- en workshopbrochure wordt het aanbod ook aan de deelnemers toegelicht. We organiseren een 10-tal toelidingsmomenten per jaar.

Minimaal 350 Randuitcheques worden geïnd in de centra.

🦉 De Bosuil streeft naar een 40-tal tickets per jaar.

- Relevante activiteiten worden ontsloten via taaliconen, vertaalde inhoud en toeliding via anderstalige communicatiekanalen.

Elke activiteit wordt gescreend op taaltoegankelijkheid.

Jaarlijks wordt minimaal 1 talige begeleidershouding/duidelijke taal georganiseerd voor partners.

🦉 De Bosuil blijft inzetten op een laagdrempelig vormingsaanbod: verspreiden van de Bosuil vormingsbrochure (11.500 bussen Overijse) met veelvuldig gebruik van taaliconen. Talige begeleidershouding wordt aan elke lesgever in de vormingsbrochure aangeboden die meer dan 3 sessies geeft.

Spocje- en taalkampbegeleiders krijgen deze vorming ook.

- Elk centrum beschikt over een up-to-date onthaal/infomap voor nieuwe inwoners.

🦉 Bosuil zet in op een onthaal/balie die veelvuldig open is en waar elke vraag warm en respectvol behandeld wordt. GC de Bosuil beschikt steeds over het nodige infomateriaal om de klant gericht te helpen.

B. Proef- en leertrajecten: Nederlands leren, oefenen & gebruiken

Doelstelling en positionering

De gemeenschapscentra versterken hun rol als partner in het leren, oefenen en gebruiken van het Nederlands door nauw samen te werken met het **Agentschap Integratie en Inburgering (AgII)**, de **centra voor volwassenenonderwijs (CVO's)**, de **Ligo's** en andere **aanbodsverstrekkers**. De focus ligt op een beter afgestemd en complementair NT2-aanbod, waarin elke partner zijn eigen opdracht en expertise opneemt binnen een gedeeld kader. De centra vernieuwen hun oefenkansenbeleid en dragen bij tot een samenhangend netwerk van taalstimulerende initiatieven in de Vlaamse Rand.

Daarnaast ontwikkelen ze een **laagdrempelig onthaal** voor nieuwe inwoners, nieuwkomers en oudkomers, waarbij de toeliding naar bestaande initiatieven en verenigingen centraal staat. Onthaal is daarbij geen afzonderlijke pijler, maar een **ondersteunende schakel binnen**

het afgestemde geheel van partners dat samenwerkt aan het versterken van het Nederlands in de lokale gemeenschap.

Meerjarig actieperspectief

NEDERLANDS LEREN, OEFENEN & GEBRUIKEN

stappenplan proef- en leertrajecten 2026-2030

Dit stappenplan beschrijft een gefaseerde aanpak om het NT2-aanbod en de oefenkansen Nederlands binnen de gemeenschapscentra te versterken. Vertrekkend vanuit analyse en afstemming met partners wordt ingezet op het uitbreiden en verdiepen van laagdrempelige oefenkansen die aansluiten bij interesses van deelnemers. Door samenwerking, innovatie en bovenlokale uitwisseling groeien pilootprojecten uit tot structureel ingebedde trajecten, met blijvende aandacht voor doorverwijzing, onthaal en duurzame verankering in de werking van de centra.

Indicatoren:

- Aantal NT2-cursussen en aantal cursisten per jaar (bereik, spreiding).
- Aantal vernieuwde of nieuwe oefenkansen per centrum.
- Gebruik en bereik van onthaalmateriaal (brochures, online info).

Operationele doelstellingen 3 (OD 3) in relatie tot de focuspunten van de Stuurgroep:

OD 3 – Nederlands leren, oefenen en gebruiken zet in op taal als hefboom voor participatie. In Jezus-Eik, waar taaldiversiteit sterk aanwezig is, vertaalt dit zich logisch naar het focuspunt “Inzetten op het gebruik van de Nederlandse taal”. Door taalstimulering te integreren in

outreachende acties, publieksinitiatieven en verenigingsondersteuning, wordt deze doelstelling gedragen over alle werkdomeinen heen.

*Voor de proef- en leertrajecten worden de algemene indicatoren verder geconcretiseerd in de **jaarlijkse actieplannen**, aangezien deze trajecten stapsgewijs worden ontwikkeld en bijgestuurd op basis van de resultaten en opgedane ervaring.*

Afstemming van de OD met het Meerjarenplan van de gemeente Overijse

GC de Bosuil werkt binnen de operationele doelstellingen (OD) van vzw de Rand en vertaalt deze lokaal naar de context van Jezus-Eik. Met **OD 1 – verenigingenondersteuning en vrijwilligerswerking** versterkt de Bosuil het lokale verenigingsleven en burgerengagement. Deze doelstelling sluit aan bij het Meerjarenplan van de gemeente Overijse, dat inzet op actieve dorpskernen, ondersteuning van de dorpsraden en het stimuleren van lokale netwerken en verenigingen.

Via **OD 2 – publiekswerking** stimuleert GC de Bosuil ontmoeting en participatie tussen diverse doelgroepen, met bijzondere aandacht voor kinderen, jongeren, senioren en gezinnen. Deze werking sluit aan bij gemeentelijke investeringen in ontmoeting en jeugd, zoals de ontwikkeling van de WaWa-site, de bouw van nieuwe Chiro-infrastructuur en initiatieven als Cultuur in je Buurt, die inzetten op levendige en toegankelijke publieke ruimte in Jezus-Eik.

Met **OD 3 – Nederlands leren, oefenen en gebruiken** creëert GC de Bosuil laagdrempelige oefen- en gebruikskansen Nederlands door taal te integreren in vrije tijd, jeugdwerking en verenigingsleven. Deze aanpak sluit aan bij het gemeentelijk taalbeleid en het Totaalplan Nederlands, waarin Overijse expliciet inzet op informele taalstimulering via jeugd en ontmoeting.

Zo bouwen GC de Bosuil en de gemeente Overijse, elk vanuit hun eigen opdracht en verantwoordelijkheden, samen aan een verbonden en participatieve gemeenschap in Jezus-Eik.

Tot slot: Een veerkrachtige Bosuil in een veranderende context

Dit beleidsplan 2026–2030 brengt de verschillende bouwstenen van de werking van GC de Bosuil samen in één samenhangend geheel. De omgevingsanalyse, de input uit bevestigingen, de participatiemomenten met de stuurgroep en de vertaling naar strategische en operationele doelstellingen tonen een duidelijk beeld: de Bosuil is stevig verankerd in haar lokale context en tegelijk in volle beweging.

De maatschappelijke en demografische evoluties in Jezus-Eik en Overijse (groei, diversiteit, verjonging en toenemende taaldiversiteit) maken van de Bosuil meer dan ooit een noodzakelijke ontmoetingsplek. Een plek waar mensen elkaar vinden over generaties, achtergronden en talen heen. Dit beleidsplan bevestigt die rol en vertaalt ze naar een werking die inzet op **nabijheid, toegankelijkheid en verbinding**.

Tegelijk situeert deze beleidsperiode zich in een context van externe veranderingen die een duidelijke impact kunnen hebben op de werking van het centrum. Infrastructuurwerken aan het gebouw, grootschalige wegenwerken in en rond Jezus-Eik, de herinrichting van de dorpskern en het Masterplan met het WaWa-park, evenals de verhuis van een belangrijke schoolpartner, zorgen voor onzekerheden op vlak van bereikbaarheid, planning en publieksbereik. Ook bovenlokale en organisatorische wijzigingen, zoals veranderingen binnen samenwerkingsverbanden, vragen flexibiliteit en aanpassingsvermogen.

Dit beleidsplan erkent deze externe factoren expliciet en kiest bewust voor een aanpak die **inzet op veerkracht, realisme en samenwerking**. Door te vertrekken vanuit een sterke continue werking en door proef- en leertrajecten stapsgewijs te ontwikkelen, behoudt GC de Bosuil de nodige flexibiliteit om in te spelen op gewijzigde omstandigheden, zonder haar kernopdracht uit het oog te verliezen.

De drie operationele doelstellingen vormen daarbij geen afzonderlijke sporen, maar versterken elkaar wederzijds. Verenigingsondersteuning en vrijwilligerswerking (OD1) biedt een stabiel sociaal fundament in tijden van verandering. Publiekswerking (OD2) blijft inzetten op ontmoeting en beleving, ook wanneer omstandigheden vragen om aangepaste formats, locaties of timing. Het leren, oefenen en gebruiken van het Nederlands (OD3) loopt als een verbindende rode draad doorheen de werking en draagt bij aan inclusie en betrokkenheid, ook in een context van toenemende diversiteit en mobiliteit.

De focuspunten die vanuit de stuurgroep werden geformuleerd, geven richting aan deze aanpak. Ze tonen een Bosuil die naar buiten treedt wanneer nodig, die bruggen blijft slaan met buurten en partners, die inzet op co-creatie met jongeren en die taal benadert als een verbindend element. Deze accenten versterken de lokale verankering van het centrum en vergroten de wendbaarheid van de werking in een veranderende omgeving.

Met dit beleidsplan kiest GC de Bosuil voor een toekomstgerichte koers, waarin samenwerking en lerend werken centraal staan. Het plan biedt een stevig kader, maar laat tegelijk ruimte om bij te sturen waar externe omstandigheden dat vragen. Zo blijft de Bosuil

in de periode 2026–2030 een **warme en open ontmoetingsplek**. Een gemeenschapscentrum dat meebeweegt met zijn omgeving, zonder zijn identiteit te verliezen, en dat samen met inwoners, verenigingen en partners blijft bouwen aan een sterk en verbonden lokaal sociaal weefsel.

9. Bijlagen

9.1 Toetsingskader

9.2 Omgevingsanalyse

9.3 Bezoekersbevraging

9.4 Huurdersbevraging

9.5 Verenigingsbevraging

9.6 Jeugdbevraging

9.7 Actieplan 2026

